

Oplegnotitie CO2-impactanalyse Zeeland

Aanleiding

Beleidskaders

Het doel van 55-60% CO₂-reductie (t.o.v. 1990) in 2030 is verankerd in het Klimaatakkoord van Parijs (2015) en de Nederlandse Klimaatwet (2019). Dit geldt specifiek voor de klimaatsectoren industrie, gebouwde omgeving, mobiliteit en landbouw en -gebruik. Het Zeeuws Coalitieakkoord (2023) onderschrijft tevens dit doel en beschrijft: “Wij realiseren het Zeeuwse deel van de klimaatopgave. We weten ook dat er meer nodig zal zijn om de doelstellingen echt te halen. We zorgen dat we beter inzicht krijgen in de effecten van andere maatregelen, zodat we goede keuzes kunnen maken voor aanvullende acties om de CO₂-doelen te halen.”

Stand van zaken realisatie beleidskaders

EZK publiceert jaarlijks de Klimaatnota waarin de voortgang van de nationale klimaatdoelen worden gedeeld. De basis voor deze publicatie is de KEV¹. De Klimaatnota 2022 (basis: KEV 2022) geeft aan dat de CO₂-reductie van Nederland in 2030 geraamd is op 41-52%. Nationaal is het gat met de doelstelling 2030 22 Mton CO₂-reductie. Het evenredige deel voor Zeeland 2030 is 2,66 Mton CO₂-reductie.

IPO-traject 2023

De AAC Energie heeft op 16 maart 2023 ingestemd met het leertraject voor het doorrekenen van de Klimaat en Energie Verkenning (KEV) van het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) naar de individuele provincies, de zogenoemde PKEV². De PKEV biedt elke provincie de dataset om een eigen CO₂- impactanalyse te ontwikkelen met het doel de voortgang van de klimaatdoelstellingen op provinciaal niveau te monitoren, vooruit te kijken en het bieden van sturingsinformatie. Het proces van de CO₂-impactanalyse Zeeland is in 2023 gestart en gebaseerd op de KEV2022.

Doel en toepassing van de CO2-impactanalyse Zeeland

Tot op heden had de Provincie Zeeland beperkt toegang tot Zeeuwse sturingsinformatie op CO₂-uitstoot. Sectoraal was er deels inzicht. De CO₂-impactanalyse Zeeland biedt in 1 overzicht alle Zeeuwse klimaatsectoren en maakt gebruik van dezelfde methodiek als hoe de voortgang van de Nederlandse Klimaatwet gemeten wordt (middels de KEV, incl. alle broeikasgasequivalenten). Het inzichtelijk maken van de voortgang van de Zeeuwse klimaatopgave sluit 1-op-1 aan zoals beschreven in het Zeeuwse Coalitieakkoord en biedt de volgende inzichten:

- *Monitoring*: inzicht in de provinciale voortgang van CO₂-reductie,
- *Vooruitkijken*: prognose van de verwachte toekomstige CO₂-reductie tot 2030,
- *Eigen impact*: inzicht in de bijdrage van eigen provinciale en gemeentelijke inzet,
- *Sturingsinformatie*: inzicht om de omvang van de resterende opgave en waar kansen liggen om een verdere bijdrage te leveren aan de ambities.

De CO₂-impactanalyse Zeeland biedt de Provincie Zeeland (en de Zeeuwse gemeenten) de mogelijkheid om een eigen sturingscyclus op de klimaatopgave in te richten en per klimaatsector strategische keuzes te maken om beschikbare en nieuw aan te wenden middelen en instrumenten zo effectief mogelijk in te zetten.

¹ De Klimaat- en Energieverkenning (KEV) wordt voorgeschreven door de Klimaatwet en is een verantwoordings- en monitoringsinstrument voor het Nederlandse klimaat- en energiebeleid.

² De Provinciale Klimaat- en Energieverkenning (PKEV) is een kerndataset, afgeleid van de KEV en op uniforme wijze per provincie, in opdracht van het IPO door Quintel, ontwikkeld.

Belangrijkste conclusies rapport

1. *Prognose Zeeland:*

- Op basis van het huidige vastgestelde en beoogde provinciale (o.a. RES³, CES⁴ en Energievisie⁵), en gemeentelijke beleid koersen we af op 40% CO₂-reductie in 2030. Dit is een reductie van 2,3 Mton CO₂. Dit is een forse stap, echter is het nog niet toereikend en lager dan hoe Nederland het doet.

2. *Prognoses klimaatsectoren Zeeland:*

- De verwachte CO₂-reductie in 2030: landbouw- en landgebruik 46%, gebouwde omgeving 43%, industrie 41%, en mobiliteit 19%.
- De klimaatsector industrie is de grootste van Zeeland (77% van de Zeeuwse CO₂-uitstoot). Voor Zeeland is het van groot belang dat de maatwerkafspraken tussen het Rijk en de drie grootste uitstoters slagen. Deze afspraken staan onder druk waardoor Zeeland terug kan vallen op 22% CO₂-reductie in 2030.

3. *Kansen voor de Provincie om dichterbij de klimaatdoelstellingen 2030 te komen:*

- De provincie kan meer integraal en proactief sturen op de regionale klimaatopgave.
- Er is een menukaart voor aanvullende inzet (op alle klimaatsectoren) voor de provincie en gemeenten welke enerzijds de slagingskans van de 40% reductie vergroten en anderzijds additioneel 196 Kton CO₂-reductie kunnen opleveren.

Vervolgstappen

De provincie staat achter de klimaatdoelen en zet zich in om deze te behalen. De druk op uitvoering van het huidige beleid is hoog. Gezien de dynamische wereld, waaronder netcongestie, nationale wet- en regelgeving, ontwikkelingen waterstof, is realisatie van de huidige plannen uitdagend. Tevens is de impact van de provincie beperkt gezien ze niet de wettelijke verantwoordelijkheid voor alle klimaatsectoren draagt. Daarom is het van grote waarde om inzicht te hebben in de benodigde randvoorwaarden en kansen om enerzijds de huidige plannen te realiseren en anderzijds om additionele strategische keuzes te maken om de klimaatopgave zo effectief mogelijk te realiseren. De vervolgstappen zijn op hoofdlijnen:

- *Bestuurlijke planning:* Op 28 mei wordt de CO₂-impactanalyse, ter kennisname, aan GS aangeboden. Op 14 juni wordt de CO₂-impactanalyse, ter kennisname, aan PS aangeboden. Dit gebeurt samen met de CES, RES, Energievisie en een rapport van SDR⁶ m.b.t. energieinfrastructuur t.b.v. de industrie in Zeeuws-Vlaanderen. M.b.t. de CO₂-impactanalyse is het inzet om na de zomer een integraal advies aan GS en PS aan te bieden.
- *Integraal advies:* Om een integraal advies te waarborgen is gekozen om de CO₂-impactanalyse in het PMO te bespreken en vanuit daar een gezamenlijk organisatiebreed advies te ontwikkelen: hoe de CO₂-impactanalyse te interpreteren, inzichtelijk te maken welke kansen er liggen, aan welke randvoorwaarden voldaan dienen te worden en waar additionele inzet gepleegd kan worden (inhoud en rol) en hoe deze inzichten mee te nemen in de provinciale jaarplannen en begrotingen.

³ De Regionale Energiestrategie 2.0 beschrijft de activiteiten welke de RES-partners (met name provincie en gemeenten), binnen de duurzame opwek, gebouwde omgeving en mobiliteit, uitvoeren om de klimaatdoelstellingen te behalen.

⁴ De Cluster Energie Strategie 2.0 beschrijft de activiteiten welke het Zeeuwse industriecluster zullen uitvoeren en welke aanpassingen in het energiesysteem nodig zijn om de klimaatdoelstellingen te behalen.

⁵ De Energievisie beschrijft hoe het energiesysteem van 2050 eruit moet komen te zien om de klimaatdoelstellingen te kunnen faciliteren.

⁶ Smart Delta Resources: internationaal samenwerkingsverband van de Zeeuwse en Vlaamse industrie in de North Sea Port-regio.